

Ecologisch werkprotocol Corio Glana Highlight 9

Bijlagen:

- Quicscan flora en fauna Highlights Corio Glana
- Notitie inspectie Corio Glana Highlight 9 - 23 oktober 2013

Bureau Meervelt,

Ecologisch onderzoek en advies

Ecologisch werkprotocol Corio Glana Highlight 9 2013

Status: concept, 19 december 2013

In opdracht van: ViForis

Contactpersoon: dhr. W. Drogen

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

C.E. Linders & Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 13-022

1. INLEIDING

De werkzaamheden die in highlight 9 worden uitgevoerd zijn:

Hermeanderen Geleenbeek, nieuwe loopplaatsen plaatsen, plaatsen raster tbv faunapassages, aanleg waterpartij, aanleg nieuwe brug, aanbrengen overstromingsvlak, plaatsing schotbalkstuwen voor peilbeheer broekbossen, verhogen gecombineerd fiets- en voetpad, rasters verwijderen, verwijderen betonnen duiker, in bestaande duiker metselwerkmuur slopen, verwijderen stortstenen over de gehele lengte, verwijderen betonnen uitstroomconstructies incl. duiker, verwijderen bestaande houten damwandconstructies, verkleinen doorstroom onder bruggen, verwijderen bouwvoor, rooien bomen (ca. 200).

In de Quicksan flora en fauna Highlights Corio Glana 2013 (Linders & Pahlplatz, 2013) wordt een overzicht gegeven van de verspreiding van de juridisch zwaarder beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied en de directe omgeving zoals bekend uit diverse bronnen. Uit de quickscan en daarop volgende inspecties op 24 oktober en 12 december 2013 blijkt dat een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet voor werkzaamheden in dit highlight niet noodzakelijk is indien een aantal maatregelen genomen worden:

- Voor broedvogels verstorende werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de broedperiode (globaal 15 maart-15 augustus).
- Oudere bomen met potentiële verblijfplaatsen dienen behouden te worden.
- De werkzaamheden dienen op basis van een goedgekeurde gedragscode uitgevoerd te worden vanwege de mogelijke aanwezigheid Alpenwatersalamander (tabel 2) en de aanwezigheid van een dassenburcht in het plangebied. Gekozen is voor de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen (geldig tot 06-02-2017). De werkzaamheden vallen onder de reikwijdte van deze gedragscode (ruimtelijke ontwikkeling en inrichting).

De bouwondernemer kan aan het werk als vóór de aanvang van het werk alle benodigde documentatie als bewijsmateriaal bij controle door een handhavende instantie in bezit is, zoals:

- Een exemplaar van het flora - en faunaonderzoek (quickscan), inclusief de conclusies ten aanzien van de Flora- en faunawet;
- Verspreidingskaarten van de aangetroffen vogels en de soorten van tabel 2 en tabel 3 (aanwezig in de quickscan en de notitie Inspectie Highlight 9);
- Een exemplaar van dit ecologisch werkprotocol;
- Een kopie van de verleende ontheffing, voor zover van toepassing (in dit geval niet van toepassing).

2. ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

Algemene mitigerende maatregelen

Om onnodige schade aan planten en dieren te voorkomen dienen de locaties van ingrepen zo beperkt mogelijk te worden gehouden. Dit betekent dat aan- en afvoer van materieel plaatsvindt over een vaste werkstrook. De afstand tot de locaties waar de ingrepen plaatsvinden tot deze paden, dient zo kort mogelijk gehouden te worden. Het oppervlak van de locaties waar gewerkt wordt, dient zo beperkt mogelijk te blijven. Werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in de periode dat er daglicht is.

In onderstaande tabel staat aangegeven in welke periode bepaalde werkzaamheden het minste afbreuk doen aan afbreuk van populaties.

	Januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN INRICHTING												
Verwijderen van bovengrond /graven (4.)												
Sloop van kunstwerken en gebouwen (5.)												
Bouwactiviteiten (6.)												
Afdammen, dempen, vergraven van watergangen												

LEGENDA:

	Voorkeursperiode, met minste risico op afbreuk aan populaties van soorten.
	2 ^e voorkeursperiode, liefst te vermijden. Uitvoering alleen met de nodige schadebeperkende maatregelen.
	3 ^e voorkeursperiode, alleen in uiterste noodzaak en met de nodige schadebeperkende maatregelen.
	Periode is uitvoeringstechnisch minder geschikt of voor het waterbeheer niet relevant

- (1.) Tijdens broedseizoen rekening houden met voorkomen van broedende vogels en andere beschermde soorten.
- (2.) Begrazingsdruk (aantal dieren en periode) en keuze diersoort aanpassen op voorkomen van juridisch zwaarder beschermde soorten.
- (3.) Tijdens broedseizoen rekening houden met voorkomen van broedende vogels en andere beschermde soorten.
- (4.) Bij het voorkomen van juridisch zwaarder beschermde amfibieën, reptielen en zoogdieren moet de periode van winterrust vermeden worden.
- (5.) Rekening houden met groeiplaatsen van beschermde muurplanten en voorkomen van onder meer (gier)zwaluwen, overwinterende (juridisch zwaarder beschermde) amfibieën en reptielen, steenmarters en vleermuizen.
- (6.) Rekening houden met voortplanting van vogels en beschermde zoogdieren en amfibieën.

In het soortenprotocol Alpenwatersalamander is opgenomen dat werkzaamheden in de landhabitat niet in de winterperiode kunnen worden uitgevoerd tenzij toestemming is verkregen van een ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen. In dit highlight dient de afweging gemaakt te worden tussen mogelijke verstoring van broedvogels en verstoring of het aanbrengen van schade aan het landhabitat van Alpenwatersalamander. Het plangebied ligt vrij geïsoleerd tussen spoorweg/rijksweg en de Geleenbeek en maakt geen deel uit van het voortplantingsgebied. Aangenomen mag worden dat het plangebied slechts incidenteel functioneert als overwinteringsgebied terwijl alle bosjes, bosranden en houtwallen geschikt zijn als broedbiotoop voor vogels. Om die reden is fasering niet nodig en worden de werkzaamheden bij voorkeur uitgevoerd in de winterperiode.

Mitigerende maatregel Alpenwatersalamander

Indien tijdens de werkzaamheden overwinterende Alpensalamanders worden aangetroffen, dienen deze verplaatst te worden naar een geschikte locatie buiten het plangebied.

Mitigerende maatregel dassenburcht

Een burcht ligt aan de onderzijde van het talud. Aan de bovenzijde loopt in de huidige situatie een pad. Dit pad wordt bij de herinrichting vernieuwd en verbreed. Naar verwachting zullen meer mensen dan voorheen het pad gaan gebruiken na de herinrichting (recreatief gebruik door voetgangers en fietsers). De locatie van de burcht is weergegeven in onderstaande figuur (locatie exact, amersfoortcoördinaten: 191.466 325.26).

Om schade aan de burcht en verstoring van Dassen te voorkomen tijdens de herinrichting en in de gebruiksfase dienen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aan het pad op het oude spoor de volgende mitigerende maatregelen te worden genomen:

- De aannemer dient op de hoogte gebracht te worden van de aanwezigheid van de burcht en de beperkingen in de manier waarop de opdracht uitgevoerd moet worden;
- De wijze van uitvoering dient vooraf besproken te worden met en goedgekeurd te worden door een ter zake kundige. Deze persoon dient op afroep beschikbaar te zijn tijdens de uitvoering in geval van onvoorziene situaties;
- De burcht dient voorafgaand aan de werkzaamheden goed herkenbaar en zo ruim mogelijk uitgerasterd te worden met lint en stevige palen;
- De burcht en ruime omgeving dienen vrij te blijven van storende activiteiten;
- De werkzaamheden ter hoogte van de burcht worden in een zo kort mogelijk tijdsbestek uitgevoerd;
- Dassen zijn in de voortplantingstijd (maart tot juli) gevoelig(er) voor verstoring van de burchten. De werkzaamheden dienen buiten deze periode te worden uitgevoerd;
- Werkzaamheden worden enkel uitgevoerd tussen 07.30 en 16.30 om verstoring in de actieve periode van de Das te voorkomen;
- Om de rust rond de burcht in de gebruikersfase te behouden wordt op de grens van het talud een haag aangeplant (met meidoorn/sleedoorn/veldesdoorn). De lengte van de haag bedraagt 50 meter (gezien vanuit de burcht 25 meter aan weersijden);
- De aanplant dient handmatig plaats te vinden;
- De aanplant vindt plaats voorafgaand aan de start van de werkzaamheden aan het pad en buiten de voor Dassen gevoelige periode (zie hierboven).
- Bij het vellen van bomen moet voorkomen worden dat deze in de richting van de burcht vallen;
- Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt een werkwijze aangehouden waarbij 'van de burcht af' wordt gewerkt;
- Het (graaf)materieel in de buurt van de burcht is zo licht mogelijk.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze houdt in dat voor flora en fauna nadelige activiteiten achterwege gelaten moeten worden voor zover dat redelijk is. Als er toch nadelige effecten optreden dan moeten deze zo beperkt mogelijk gehouden worden. Dit geldt voor alle planten en dieren. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Een watersalamander van ongeveer 10 cm. De buik is fel oranje en de rug overwegend blauw met zwarte vlekken. De staart is iets korter dan de lengte van het lichaam. In de landfase is het vlekkenpatroon vervaagd en is soms een dunne oranje rugstreep zichtbaar.

Foto: Floris Brekelmans/ Bureau Waardenburg

- soort niet waargenomen
● soort (recent) waargenomen

Alpenwatersalamander *Triturus alpestris*

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Landhabitat (tot 1000 meter rond voortplantingswateren)											
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Voortplantingswater											

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Maaien	Zie gedragscode, aanvullend: Van oktober tot half februari.
Schonen	Zie gedragscode, aanvullend: Van oktober tot half februari.
Baggeren	Zie gedragscode, aanvullend: Van oktober tot half februari.
Begrazen	Zie gedragscode, aanvullend: Poelen geheel of gedeeltelijk uitrasteren.
Snoeien/dunnen	Zie gedragscode, aanvullend: Van maart t/m september.
Onderhoud waterkeringen	-
Onderhoud verhardingen	-

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Vorbereiding van nieuwe werken	Zie gedragscode, aanvullend: Van maart t/m september.
Verwijderen bovengrond/ graafwerkzaamheden	Zie gedragscode, aanvullend: Van maart t/m september.
Sloop kunstwerken en gebouwen	Zie gedragscode, aanvullend: Van maart t/m september.
Bouwactiviteiten	Zie gedragscode, aanvullend: Vervuiling van voortplantingswateren (bijvoorbeeld met bouwmaterialen, bouwstof, dieselolie) voorkomen.
Afdammen/dempen/vergraven	Zie gedragscode, aanvullend: Van oktober tot half februari.

Leefgebied
In de buurt van loofbos of houtwallen, heggen en struwelen. Ook in tuinen. Voortplantingswater: voornamelijk stilstaande, niet te voedselrijke wateren, zoals greppels, bospoelen en vennen. Vaak ook aangetroffen in (karren)sporen met een leembodem, mits niet frequent bereden.

Gebruik van het leefgebied
Voortplanting in het water; eieren worden op blaadjes van waterplanten afgezet of op bladeren op de bodem. Overwintering op het land. Tijdens de landfase en de overwintering worden holtes onder platte stenen, dood hout, boomstobben en holen van kleine zoogdieren als dekking gebruikt. Alpenwatersalamanders blijven in de buurt van het water (tot 1 km).

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg	Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i>
	Voornaamste voedselbronnen Insecten, salamandereieren. De larven eten algen, watervlooien, vlokreeftjes, waterpissebedden. Leefwijze door het jaar heen Tijdens de voortplantingstijd dag- en nachtactief. Tijdens de landfase nachtactief. In het voortplantingswater vanaf half februari tot in juni. De piek van de voortplantingsperiode ligt in april. Larven in het water: mei tot oktober. Overwintering: van oktober tot februari. Aanbevelingen - Aanleggen van poelen - Wegvangen vis Belang waterschapspopulaties Ondergeschikt belang Verspreiding binnen Nederland Limburg, Noord-Brabant en in Oost-Nederland, met name in Drenthe. Ook in Utrecht en op de Veluwe door illegale uitzettingen. Rode lijst - Beschermingsstatus Habitatrichtlijn - FF-wet Tabel 2 Bronnen Van Diepenbeek en Creemers, 2006. Scheffers en Cuppen, 2005. Nöllert en Nöllert, 2001. Websites: www.minlnv.nederlandsesoorten.nl; www.stowa.nl